

Jätehuollon viranomais- palvelujen toiminta ja talous

Vuosi 2022

27.1.2023

SAVO-PIELISEN
JÄTELAUTAKUNTA

Sisällys

1. Jätelautakunnan päätöksenteko	3
2. Viranhaltijapäätökset ja asiakaskirjeet	3
3. Toiminnalle asetettujen painopisteiden toteutuminen	4
3.1 Uusien jätehuoltomääräysten hyväksyminen	4
3.2 Kierrätettävien jätteiden kuljetusalueen päivittäminen	5
3.3 Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason laadinta	5
3.4 Jätetaksojen uudistaminen	5
3.5 Jätehuollon seuranta ja rekisterityö	6
4. Talous	7

1. Jätelautakunnan päätöksenteko

Jätehuoltoviranomaisessa tehdään lautakuntatasolla ratkaisut tärkeimmissä, periaatteellisissa asioissa. Jätelautakunta piti vuonna 2022 kaksi kokousta kevätkaudella ja kaksi syyskaudella.

Jätelautakunnassa hyväksyttiin uudistetut kunnalliset jätehuoltomääräykset ja jätetaksat. Lisäksi jätelautakunta käsitteli kokouksissaan alueen saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon järjestämistä sekä yhteenvedot vuoteen 2022 saakka voimassa olleiden kuntien jätepoliittisen ohjelman ja jätehuollon palvelutason toteutumisesta.

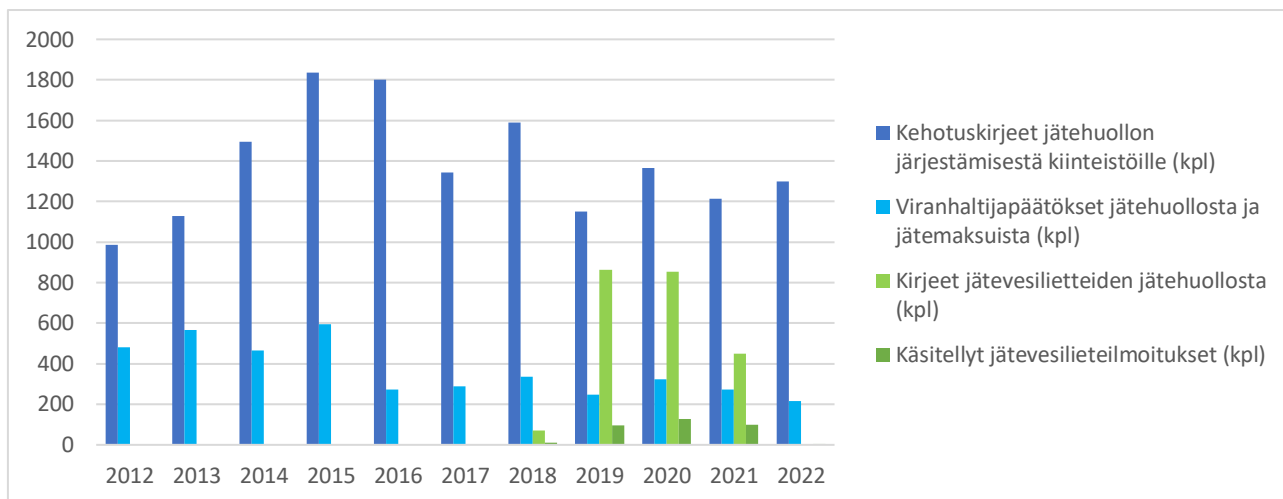
2. Viranhaltijapäätökset ja asiakaskirjeet

Yksittäisiä asiakkaita koskevissa hakemusasioissa jätehuoltoviranomaisen päätösvalta on siirretty pääosin jätelautakunnan alaiselle palvelupäällikölle. Päätöksiin tai kirjeitse käsiteltiin noin 220 hakemus- ja ilmoitusasiaa. Viranhaltijapäätöksiin käsiteltiin mm. asiakkaiden hakemukset jätemaksuista ja jätehuoltomääräyksistä poikkeamisesta. Kirjeitse käsiteltiin käyttökeltottomien kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteen poistot ja jätevesilietteiden omatoimisen käsittelyn ilmoitukset.

Taulukko 1. Viranhaltijapäätökset ja hakemusten johdosta annetut kirjeet vuonna 2022

Päätöksen tyyppi	Päätösmäärä kpl
Jätemaksut (päätökset muistutuksiin ja kohtuullistamishakemuksiin)	78
Tyhjennysten pitkäaikaiset keskeytykset	29
Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen (tyhjennysvälit ja kimpat)	19
Jätehuollon liittymisvelvoitteen poisto (käyttökeltottomat kiinteistöt)	85
Jätevesilietteiden omatoiminen käsittely	5
Muut	6
Yhteensä	222

Kehotuskirjeitä jätehuoltoon liittymättömille kiinteistöille ja sellaisille kiinteistöille, jotka eivät olleet järjestäneet jätehuoltoa kiinteistön sijaintialueella, lähetettiin vuoden aikana noin 1 300 kappaletta. Lisäksi lähetettiin joitakin kymmeniä kirjeitä mm. kiinteistöjen jätteiden keräyspaikkoihin ja jätemaksuihin liittyen. Vuoden 2022 aikana jätehuoltoviranomaisessa ei ollut resursseja toteuttaa saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurantaa, joten tähän liittyen kirjeitä ei lähetetty.

Kuva 1. Kehotuskirjeiden ja viranhaltijapäätösten määrät vuosittain

Jätehuoltoviranomaisen palvelulupauksen mukaan asiakkaiden hakemukset käsitellään neljässä viikossa, tai jos käsittelyaika on tätä pidempi, asiasta tiedotetaan asiakkaille. Vuonna 2022 keskimääräinen käsittelyaika hakemuksille oli hieman vajaa kolme viikkoa. Tätä ennen vuosina 2020–2021 käsittelyaika on samoin ollut kahden ja kolmen viikon välillä.

3. Toiminnalle asetettujen painopisteiden toteutuminen

Jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat pääosin suunniteltujen painopisteiden mukaisesti.

3.1 Uusien jätehuoltomääräysten hyväksyminen

Jätehuoltomääräysten päivitys alkoi taustaselvitysten laadinnalla ja päivitystarpeiden kartoittamiselle vuonna 2021, kun jätelainsäädäntö uudistui. Tuolloin osallistuttiin myös Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten mallin laatimiseen ja kartoitettiin mahdollisuuksia yhtenäistää määräyksiä Itä-Suomen alueella. Uudet kunnalliset jätehuoltomääräykset valmisteltiin vuoden 2022 aikana tältä pohjalta tehden yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Myös kuntalaisille mahdollistettiin vaikutusmahdollisuudet määräyksiin.

Uudistetut jätehuoltomääräykset hyväksyttiin tavoitteen mukaisesti jätelautakunnassa loppuvuodesta 2022. Määräykset tulivat voimaan vuoden 2023 alussa. Määräysten uudistamisella toimeenpantiin jätelainsäädännön kiristyneet kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja sovitettiin velvoitteet paikallisiin olosuhteisiin. Samalla päivitettiin mm. jäteastioiden tyhjennyksiä, jätteenkuljetuksia, kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevia säännöksiä. Uusien jätehuoltomääräysten avulla lisätään jätteiden kierrätystä, parannetaan jätteiden keräyksen ja kuljetusten toimivutta sekä edistetään toimivaa jätteiden omatoimista käsittelyä.

3.2 Kierrätettävien jätteiden kuljetusalueen päivittäminen

Savo-Pielisen jätelautakunta on määritellyt kiinteistöittaiset jätteenkuljetusalueet sekajätteelle ja kierrätettäville jätteille. Vuoden 2022 aikana kierrätettävien jätteiden kuljetusalue rajattiin muuttuneen jätelainsäädännön myötä uudestaan samalla, kun jätehuoltomääräykset uudistettiin. Alue määriteltiin siten, että kierrätettävien jätteiden keräys järjestetään mahdollisimman optimaalisessa laajuudessa ympäristö- ja kustannusvaikutukset huomioon ottaen.

3.3 Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason laadinta

Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason laadinnan projektisuunnitelma käsiteltiin jätelautakunnassa joulukuussa 2021. Uutta ohjelmaa ja palvelutasoa valmisteltiin vuoden 2022 aikana tämän suunnitelman mukaisesti.

Uutta jätepoliittista ohjelmaa varten kartoitettiin kuntalaisten ja sidosryhmien näkemyksiä jätehuollon kehittämisestä tulevaisuustyöpajoissa ja kyselyillä. Kehittämistoimenpiteitä työstettiin tämän jälkeen yhteistyössä kuntien ja Jätekuon kanssa. Näin kootun aineiston avulla jätehuollon viranomaispalveluissa laadittiin jätepoliittisen ohjelman luonnos, johon on koottu tavoitteet alueen jätehuollolle ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin pyritään pääsemään. Ohjelma on jätelautakunnan käsittelyssä alkuvuodesta 2023 ja se on tarkoitus saada kuntiin hyväksyttäväksi kuulemisten jälkeen keväällä 2023.

Myös jätehuollon palvelutasosta valmisteltiin vuoden aikana alustavaa luonnosta. Palvelutasossa määritellään, millaisia jätehuoltopalveluja kuntalaisille järjestetään alueella. Palvelutasossa käsitellään kiinteistökohtaiset jätteenkeräyspalvelut, aluekeräys- ja ekopisteverkosto, lajitteluasemapalvelut, erilaiset noutopalvelut sekä neuvonta- ja viestintäpalvelut. Palvelutasoa on päätetty työstää vielä sen jälkeen, kun jätepoliittista ohjelmaa on käsitelty jätelautakunnassa ja kunnissa. Tarkoitus on saada palvelutaso hyväksytyä jätelautakunnassa viimeistään syksyllä 2023.

3.4 Jätetaksojen uudistaminen

Jätehuollon viranomaispalveluista osallistuttiin Suomen Kuntaliiton koordinoimaan hankkeeseen, jossa laadittiin valtakunnallinen malli jätetaksalle. Kaikki Savo-Pielisen jätelautakunnan jätetakset tarkasteltiin ja päivitettiin ottaen huomioon valtakunnalliset linjaukset, uudistuneet säännökset sekä paikalliset olosuhteet.

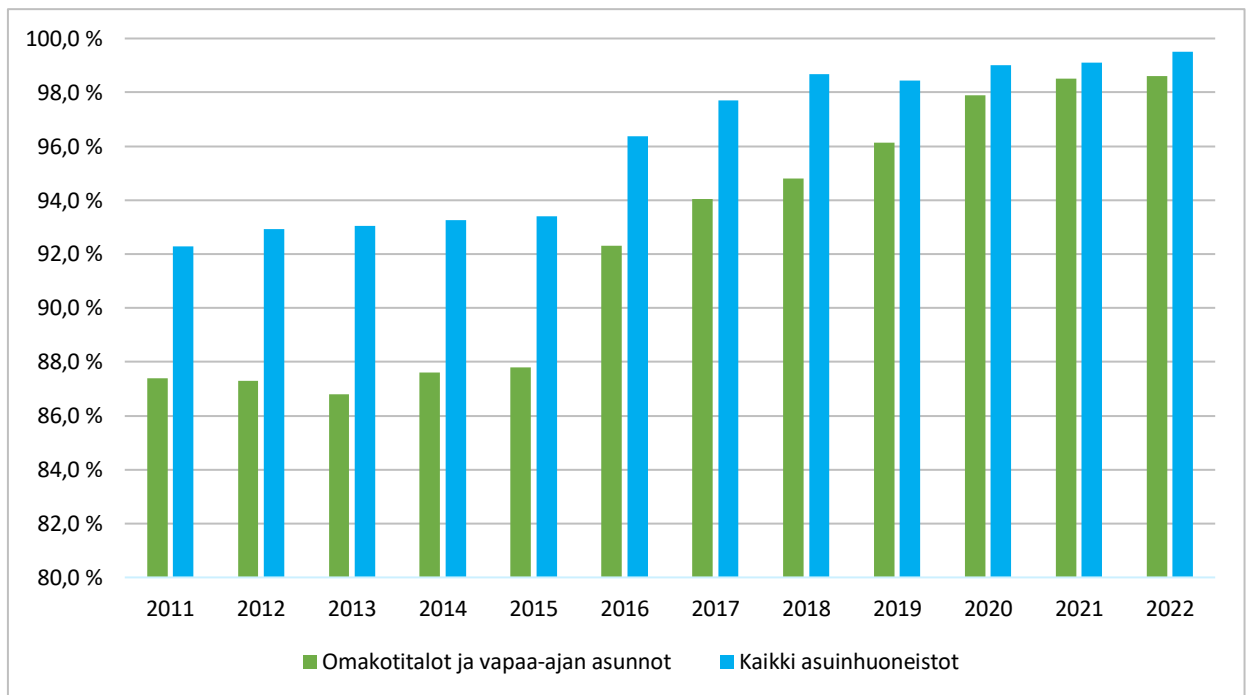
Taksoja valmisteltaessa todettiin perustelluksi säilyttää taksojen perusrakenne ja periaatteet, kuten ohjauvus ja palvelujen riittävä kustannusvastaavuus. Jättemaksujen tasossa otettiin huomioon palvelujen toteuttamisen kustannusten nousu. Uudet taksat hyväksyttiin loppuvuodesta 2022 ja tulivat voimaan vuoden 2023 alussa.

3.5 Jätehuollon seuranta ja rekisterityö

Jätehuollon seurannassa tarkastellaan sitä, ovatko kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä ja ovatko jätehuoltopalvelut määräysten mukaisia. Koska vuonna 2022 jätehuollon viranomaispalvelujen resursseja sitoivat laajat jätehuollon sääntelyyn ja ohjaukseen liittyvät kokonaisuudet, oli jätehuollon seurannassa tavoitteena perustason ylläpito.

Jätehuollon asiakasrekisteristä tarkistettiin kuukausittain päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitettiin ja liitettiin jätehuollon piiriin. Lisäksi jatkettiin jätehuollon asiakasrekisterissä olevien jätekimppojen säännösten mukaisuuden tarkastelua. Vuoden 2022 aikana läpikäytiin Kaavin, Rautavaaran, Tuusniemen, Lieksan, Nurmeksien ja Siilinjärven alueen kimpat. Tarkastelun yhteydessä päivitettiin kiinteistöjen perustietoja jätehuollon asiakasrekisteriin.

Jätehuollon seurannassa perustason ylläpito toteutui tavoitteiden mukaisesti eli jätehuoltoon liittymisen aste ei laskenut. Vuoden 2023 alussa kaikista niistä omakotitaloista ja vapaa-ajan asunnoista, joita jätelain mukainen liittymisvelvoite järjestettyyn jätehuoltoon koskee, oli jätehuollon piirissä tilastojen mukaan noin 98,5 %. Kun otetaan huomioon kaikki asuinhuoneistot (pientalojen lisäksi rivi- ja kerrostalohuoneistot) ja vapaa-ajan asunnot, liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon on vielä tätä suurempi, yli 99 %. Kiinteistöjen liittymisaste jätehuoltoon on noussut alueella vähitellen.

Kuva 2. Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon

Jätehuollon asiakasrekisteriä ylläpidetään yhteistyössä Jättekukan kanssa. Vuoden 2022 aikana tehtiin jätehuoltoviranomaisessa ratkaisut siitä, miten toteutetaan jätelainsäädännön uudet, jätehuoltoviranomaiseen kohdistetut rekisterinpitovelvoitteet kiinteistöjen kompostointia koskien. Rekisteritehtävien käytännön hoidosta on sovittu Jättekukan kanssa. Rekisterisopimukset ja tietosuojaselosteet on päivitetty vastaamaan uutta tilannetta.

4. Talous

Jätehuollon viranomaispalvelujen kustannukset toteutuivat vuonna 2022 hieman käyttösuunnitelman mukaista arviota pienempinä. Nettotulos on joka tapauksessa vastuukunnan kannalta aina nolla tai lähellä nollaa, sillä jätelautakunnan kulut katetaan toteutuneiden kustannusten mukaan jätemaksuilla.

Talousarviossa jätehuollon viranomaispalvelujen menoiksi arvioitiin 388 000 euroa. Toteutuma oli noin 382 500 euroa. Toteutuneet kustannukset on laskutettu kunnalliselta jäteyhtiöltä, Jätekukolta, joka on kerännyt taksan mukaisesti perusmaksuun sisältyvän jätelautakuntaosuuden muun jätelaskutuksen mukana kiinteistöjen haltijoilta.

	TOT 2021 €	TA 2022 €	TOT 2022 €
Myyntitulot	0	0	0
Maksutulot	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Vuokratulot	0	0	0
Muut toimintatulot	364 000	388 000	383 000
TOIMINTATULOT	364 000	388 000	383 000
Henkilöstömenot	-306 150	-310 000	-326 359
Palvelujen ostot	-43 575	-64 000	-42 952
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-256	-1000	-1070
Vuokramenot	-12 013	-13 000	-12 013
Muut toimintamenot	-41	0	-69
TOIMINTAMENOT	-362 035	-388 000	-382 463
TOIMINTAKATE	1 965	0	537